

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - OLVA De Meersen te Brugge

	Hoofdstructuur	bao
	Instellingsnummer	17939
	Instelling	Vrije Basisschool - OLVA De Meersen
directeur		Karel SCHERPEREEL
adres		Astridlaan 400 - 8310 ASSEBROEK
telefoon		050-35.15.97
fax		050-68.60.66
e-mail		directie@demeersen.be
website/URL		www.demeersen.be
	Bestuur van de instelling	116137 - VZW Katholiek Onderwijs Sint-Trudo te ASSEBROEK
adres		Collegestraat 24 - 8310 ASSEBROEK
	Scholengemeenschap	120601 - Katholiek Onderwijs St-Trudo te ASSEBROEK
adres		Sint-Katarinastraat 132 - 8310 ASSEBROEK
	CLB	114736 - Vrij CLB Brugge(n) te BRUGGE
adres		Sint-Maartensbilk 2 - 8000 BRUGGE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	23/04/2012, 24/04/2012, 25/04/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	25/04/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	30/05/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Ann Brys
	Teamleden	Marianne Hollants

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Professionalisering	11
4.2 Evaluatie	12
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	12
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?	14
6.3 Wat moet de school verbeteren?	14
7. ADVIES	15
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Meerssen is een **groeierende school** aan de rand van Brugge. De school zet sterk in op **uitstraling**. Ze profileert zich als een school die het **welbevinden** van elk kind in sterke mate nastreeft en veel werk maakt van hun **sociale ontwikkeling**.

Sinds de vorige schooldoorlichting, in 2008, maakte de school een **ontwikkeling** door. Toch volstaat die niet. In de kleuterafdeling komt het team nog niet tot een **gemeenschappelijke visie** waarop ze afspraken kan enten om tot een **gezamenlijk doelgericht handelen** te komen. Bij de opvolgingscontrole in 2011 zag de onderwijsinspectie een evolutie in gunstige zin, maar gaf ze ook aan dat verdere stappen noodzakelijk waren. Tot op heden zijn daar nog te weinig indicaties van.

In de lagere afdeling zijn er heel wat acties, maar die renderen maar beperkt door een gebrek aan diepgang bij de visieontwikkeling en een ontoereikende strategie voor de implementatie. De school heeft nog geen goed functionerend systeem van **interne kwaliteitszorg**. Interne evaluaties gebeuren vooral op basis van perceptie, minder naar aanleiding van leerprestaties van de kinderen of van een kritische zelfreflectie. Bijsturingen zijn soms weinig duurzaam.

De snelle opeenvolging van acties en projecten, soms met een klein draagvlak bij het team, leidt tot ongewenste neveneffecten. Soms remmen deze eerder de dynamische school- en onderwijsontwikkeling dan dat ze die ondersteunen of stimuleren.

In de **kleuterafdeling** stonden **Nederlands** en **wiskundige initiatie** in de focus. De school kan niet aantonen dat zij de doelen in voldoende mate nastreeft. De vaststellingen van de opvolgingscontrole blijven van kracht. De school nam onvoldoende initiatieven om aan te tonen dat zij werk maakt van de opmerkingen van de onderwijsinspectie. Individuele initiatieven zijn waardevol en hebben op klasniveau enig effect, maar het ontbreekt op schoolniveau nog altijd aan visie, sturing, afspraken, coaching en aandacht voor effecten. Enkel een bemoeilijken dit proces nog door een weinig professionele en constructieve houding. Voor beide leergebieden beschikken de kleuteronderwijzeressen over onvoldoende eigentijdse bronnen en materialen. De observatiepraktijk en het kleutervolgsysteem zijn niet consistent. Ze geven te weinig aanleiding tot differentiatie en een planmatige hulpverlening op middellange termijn. De meeste leerkrachten slagen er wel in om eerstelijnszorg te bieden.

In de **lagere afdeling** onderzocht de inspectie de leergebieden **wiskunde** en **wereldoriëntatie**. Het gebruik van het onderwijsleerpakket leidt tot een voldoende breed, gegradeerd en samenhangend aanbod voor wiskunde. Tussen het eerste en het tweede leerjaar zijn er evenwel breuken in de didactische opbouw en in de materialen. Dit vraagt dringend om afspraken tot stroomlijning. De voortgang van de leerlingen wordt vooral gevolgd met toetsen uit de methode. Over de ontwikkeling van het probleemoplossend denken kan de school weinig gegevens voorleggen. Resultaten van toetsen geven vooral aanleiding tot remediëring van leerlingen op korte termijn. De reflex om de aanpak en het aanbod bij te sturen op basis van leerlingenresultaten is er niet. Dit was nochtans een aanbeveling naar aanleiding van de vorige doorlichting. De realisatie van het leerplan wereldoriëntatie is niet gegarandeerd. De school koos voor een onderwijsleerpakket, maar de strategie voor de implementatie ervan is ontoereikend. Daardoor is er te weinig gelijkgerichtheid bij de aanwending ervan. Het aanbod wordt op school- en klasniveau onvoldoende bewaakt. Er zijn ook (waardevolle) schooleigen projecten, maar door de ontoereikende bewaking zijn overlap en hiaten mogelijk. De school beschikt niet over valide outputgegevens voor wereldoriëntatie. Toetsen peilen bijna uitsluitend naar feitenkennis. Evaluatievormen die focussen op andere aspecten van het leerproces zijn er nauwelijks.

Het onderzoek naar de **deskundigheidsbevordering** en de **rapporteringspraktijk** geeft aan dat de school voor beide aspecten aan het begin van een ontwikkelingsproces staat.

Er zijn verschillende initiatieven, maar die hebben weinig impact of leiden alleen tot bijsturingen ad hoc. Dat komt omdat keuzes te weinig gebaseerd zijn op een gedragen visie en verschillende acties (daardoor) onvoldoende doelgericht zijn.

De doorlichting wordt afgerond met een **gunstig advies beperkt in de tijd**. De kleuterafdeling zal bij de opvolging moeten aantonen dat zij de ontwikkelingsdoelen en het leerplan van Nederlands en wiskundige initiatie in voldoende mate nastreeft. Voor de lagere afdeling bestaat de opdracht erin de eindtermen en het leerplan van wereldoriëntatie te realiseren. Gezamenlijke visieontwikkeling, formele afspraken, coaching en een structurele interne kwaliteitszorg zullen daartoe noodzakelijk zijn en kunnen als hefboom fungeren voor verdere onderwijsontwikkeling.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wiskundige initiatie
Lager onderwijs
wiskunde
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Evaluatie
Rapporteringspraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Motivering

- Sedert de opvolgingscontrole van november heeft de school **onvoldoende betekenisvolle initiatieven** genomen om op doeltreffende wijze haar aanbod af te stemmen op de referentiekaders zoals het document van de koepel of de leerplannen.
- **De vaststelling van de recente opvolgingscontrole blijft van kracht:** *‘De leerkrachten hebben nu weinig zicht op hun activiteiten aanbod in voldoende mate en in evenwicht de meeste leerplan- of ontwikkelingsdoelen nastreven. Zij kunnen dit ook niet aantonen voor de ontwikkelingsaspecten en onderliggende ontwikkelingsfasen uit het koepel eigen referentiedocument.’*
- Leerkrachten beschikken over weinig tot geen **actuele bronnen** om het onderwijsleeraanbod Nederlands op een eigentijdse wijze inhoud te geven. De **domeinen luisteren, spreken, lezen, schrijven en nadenken over taal** worden mede daardoor afhankelijk van leerkracht tot leerkracht van zwak tot goed ingevuld.
- De school investeert niet op een doelgerichte wijze in **leermiddelen** die taal uitlokken.
- Gevarieerde **woordenschatlijsten** ontbreken en zijn voor gemeenschappelijke belangstellingscentra niet op elkaar afgestemd.
- Er is algemeen weinig aandacht voor de talige verrijking van de **klasinrichting**. Exemplarisch hiervoor is de inrichting van de boekenhoek. Het aanbod in de **boekenhoek** in de verschillende klassen is van wisselende kwaliteit, van ontoereikend tot rijk. Een groeilijn voor de invulling van de bieb en het leren omgaan met boeken ontbreekt.
- **ICT-toepassingen** zijn te beperkt door falende hardware, het ontbreken van eigentijdse software en hoofdtelefoons. Luisterhoeken inrichten of het ‘lezen’ van digitale prentenboeken zijn daardoor niet mogelijk.
- **De begeleidingsstijl** van de leerkrachten is hartelijk en de **eerstelijnszorg** is - veelal impliciet - goed ingevuld. De **hulpverlening op middellange termijn** is nauwelijks doelgericht en wordt niet ondersteund door stappenplannen. De ondersteuning van de leerkrachten daarbij is uiterst beperkt.
- Over de dagelijkse **evaluatiepraktijk** ontbreken op schoolniveau een gedragen visie en de nodige richtlijnen. Enkele leerkrachten slagen er in om relevante doelen te evalueren tijdens de uitvoering van de activiteiten.
- Het **kleutervolgsysteem** werd in de voorbije jaren verschillende keren gewijzigd. Op dit moment is er zowel een papieren als een digitaal deel. Een oplossing voor deze weinig efficiënte werkwijze dringt zich op.
- De school heeft aandacht voor **logopedische dysfuncties**. De oudste kleuters worden gescreend door een logopediste, die de ouders informeert over haar vaststellingen.

- Het **overgangsgesprek derde kleuterklas/eerste leerjaar** en de **drempelverlagende activiteiten** zijn relevant voor een zorgvuldige en goed begeleide overstap van de kleuters naar het eerste leerjaar.
- De leerkrachten **rapporteren over de ontwikkeling** van de kleuter tijdens de oudercontacten. Hun mondeling verslag is gebaseerd op hun tussentijdse observaties en de periodieke evaluaties in het kindvolgsysteem. Daarnaast zijn er weekberichten en de blog waarin ze verslag doen over de klaswerking.
- De school creëert weinig tot geen **formeel inhoudelijk overleg** dat het nastreven van de onderwijsdoelen faciliteert. Visieontwikkeling, richtinggevende concrete prioriteiten, ondersteuning en opvolging ontbreken in belangrijke mate. Bovendien wordt de teamwerking verstoord door de weinig professionele en constructieve houding van enkelen.
- **Nascholingen en begeleidingsinitiatieven** dragen nog niet bij tot het gelijkgericht realiseren van de vooropgestelde prioriteiten. De nascholing of de begeleiding komen vaak niet tegemoet aan de aanvoelde noden van de teamleden noch aan de vaststellingen van de onderwijsinspectie.

3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet niet

Motivering

- Sedert de opvolgingscontrole van november heeft de school **onvoldoende betekenisvolle initiatieven** genomen om op doeltreffende wijze haar aanbod af te stemmen op de referentiekaders zoals het document van de koepel of de leerplannen.
- **De vaststelling van de recente opvolgingscontrole blijft nu ook van kracht:** *‘De leerkrachten hebben nu weinig zicht op hun activiteiten aanbod in voldoende mate en in evenwicht de meeste leerplan- of ontwikkelingsdoelen nastreven. Zij kunnen dit ook niet aantonen voor de ontwikkelingsaspecten en onderliggende ontwikkelingsfasen uit het koepeleigen referentiedocument.’*
- Leerkrachten beschikken over weinig tot geen **actuele bronnen** om het onderwijsleeraanbod wiskundige initiatie op een eigentijdse wijze inhoud te geven. De **domeinen getallen, ruimte en meten** worden mede daardoor afhankelijk van leerkracht tot leerkracht van zwak tot goed ingevuld.
- De school **investeert niet op een doelgerichte wijze in leermiddelen** voor wiskundige initiatie.
- Er zijn **diverse begrippenlijsten** in gebruik die amper op elkaar zijn afgestemd.
- Er is algemeen weinig aandacht voor wiskundige initiatie in de **klasrichting**. De aandacht voor **de dagelijkse tijd** is door het kalendergebruik en de dagelijkse rituelen wel goed uitgebouwd.
- De **ontwikkelingslijn puzzelen** is een voorbeeld van goede praktijk. De stappenplannen ondersteunen de kleuters om efficiënt en op hun niveau een puzzel succesvol af te werken.
- **ICT-toepassingen** zijn te beperkt door falende hardware, het ontbreken van eigentijdse software en hoofdtelefoons.
- De **begeleidingsstijl** van de leerkrachten is hartelijk en de **eerstelijnszorg** - veelal impliciet - goed ingevuld. De **hulpverlening op middellange termijn** is nauwelijks doelgericht en wordt niet ondersteund door stappenplannen. De ondersteuning van de leerkrachten daarbij is uiterst beperkt.

- Over de dagelijkse **evaluatiepraktijk** ontbreken op schoolniveau een gedragen visie en de nodige richtlijnen. Enkele leerkrachten slagen erin om relevante doelen te evalueren tijdens de uitvoering van de activiteiten.
- Het **kleutervolgsysteem** werd in de voorbije jaren verschillende keren gewijzigd. Op dit moment is er zowel een papieren als een digitaal deel. Een oplossing voor deze weinig efficiënte werkwijze dringt zich op.
- Het **overgangsgesprek derde kleuterklas/eerste leerjaar** en de **drempelverlagende activiteiten** zijn relevant voor een zorgvuldige en goed begeleide overstap van de kleuters naar het eerste leerjaar.
- Bij het begin van het schooljaar peilen de leerkrachten van de oudste kleuters naar de **ontwikkeling van de rekenbegrippen**. Op basis van de analyse van de resultaten plannen de leerkrachten specifieke ontwikkelingsondersteunende activiteiten.
- De leerkrachten **rapporteren over de ontwikkeling** van de kleuter tijdens de oudercontacten. Hun mondeling verslag is gebaseerd op hun tussentijdse observaties en de periodieke evaluaties in het kindvolgsysteem. Daarnaast zijn er weekberichten en de blog waarin ze verslag doen over de klaswerking.
- De school creëert weinig tot geen **formeel inhoudelijk overleg** dat het nastreven van de onderwijsdoelen faciliteert. Visieontwikkeling, richtinggevend concrete prioriteiten, ondersteuning en opvolging ontbreken in belangrijke mate. Bovendien wordt de teamwerking verstoord door de weinig professionele en constructieve houding van enkelen.
- **Nascholingen en begeleidingsinitiatieven** dragen nog niet bij tot het gelijkgericht realiseren van de vooropgestelde prioriteiten. De nascholing of de begeleiding komen vaak niet tegemoet aan de aangevoelde noden van de teamleden noch aan de vaststellingen van de onderwijsinspectie.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- De school kiest voor een **onderwijsleerpakket** als middel om het **leerplan** te realiseren.
- Het eerste leerjaar hanteert een **ander pakket** dan de andere leerjaren, omwille van tegenvallende resultaten. Er zijn geen formele afspraken om de verschillen in didactische opbouw en rekenmaterialen van het eerste en het tweede leerjaar te stroomlijnen. De verticale samenhang in het aanbod is niet gewaarborgd.
- Resultaten van **externe eindtoetsen** werden recent (gedeeltelijk) aan het team gecommuniceerd. Ze leiden vooralsnog niet tot het bijsturen van de aanpak en/of het aanbod met het leerplan als referentiekader.
- Een aantal leerkrachten vult het aanbod van **meten en metend rekenen** aan met geregelde oefenmomenten. De klasinrichting komt daar meestal weinig aan tegemoet: meetstands, een winkel... zijn niet ingeburgerd. Sommige leerkrachten passen het aanbod van klokkezen aan, maar dat zijn individuele initiatieven. Afspraken op schoolniveau ontbreken.
- De uitgebreide lijst met **referentiematen** uit het schoolwerkplan is weinig functioneel in de klaspraktijk.

- Een aantal leerkrachten slaagt er in waar mogelijk verbanden te leggen met **andere leergebieden** en/of er is een motiverende instap door in een **realistische context** te werken.
- Naast de klassikale instructie gevolgd door individuele schriftelijke inoefening organiseren verschillende leerkrachten geregeld **oefenmomenten** met handelen en verwoorden. De frequentie van de organisatie van groeps- en partnerwerk verschilt van leerkracht tot leerkracht.
- In sommige klassen is het werken met motiverende en aangepaste **software** goed geïntegreerd in het onderwijsleerproces.
- Recent zijn in zowat alle klassen digitale borden in gebruik. Voor het overige is er geen beleid op korte of middellange termijn om de **leermiddelen** up-to-date te houden.
- Leerkrachten gebruiken methodegebonden **toetsen** voor de leerlingenevaluatie of passen ze aan naar eigen inzicht. De meeste toetsen bevatten bijna uitsluitend rekentechnische opgaven die niet in een context geplaatst zijn. De voortgang van de leerlingen met betrekking tot probleemoplossend denken is mede daardoor uiterst diffuus. Ook doe-opdrachten zijn uitzonderlijk.
- Alleen in het **eerste leerjaar** is er sprake van een transparante evaluatie van en rapportering over de nagestreefde en verworven onderwijsdoelen
- Tweemaal per schooljaar meet de school de vorderingen van de leerlingen met **genormeerde toetsen**. De resultaten ervan hebben weinig impact op de aanpak op klasniveau of op de begeleiding van leerlingen.
- De **eerstelijnszorg** wordt algemeen ernstig opgenomen. Verlengde instructie, individuele ondersteuning, extra inoefening... komen frequent voor.
- De **verhoogde zorg** wordt ingevuld door de zorgcoördinator en is vraaggestuurd. Een doelgericht en concreet stappenplan met evaluatie van de hulpverlening is geen verworvenheid.
- De **competenties van de leerkrachten** om het digitale bord en specifieke software optimaal aan te wenden variëren van uitstekend tot beperkt. Enkele leerkrachten met expertise ter zake delen op informele wijze hun kennis met collega's.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Motivering

- De school introduceerde een nieuw **onderwijsleerpakket**. Daarmee streeft ze een leerplandekkend aanbod na. Toch kan ze dit niet voldoende aantonen of garanderen. Leerkrachten gebruiken de **leerlijnbewaker** van de methode niet en werken af en toe met schooleigen projecten of thema's, zonder rekening te houden met de doelen die dan worden bijgevoegd of weggelaten. Hiaten en overlap zijn mogelijk.
- Het **implementatietraject** bij het invoeren van deze vernieuwing is ontoereikend. Het gebruik van deze toch wel complexe methode wordt op klas- en schoolniveau onvoldoende opgevolgd en gecoacht. Leerkrachten trachten op eigen houtje wegwijs te worden in het gebruik ervan.
- De **maandpunten** uit de methode die de eindtermen binnen het **domein mens (sociale ontwikkeling)** beogen worden niet gevolgd. Dat aanbod wordt vervangen door een schooleigen project.

- De **lesfiches** uit de methode worden in enkele leerjaren niet gebruikt. Ze zijn binnen het pakket nochtans noodzakelijk voor een volledig, gegradeerd en samenhangend aanbod.
- Het **domein natuur** komt in samenhang met het sterk uitgewerkte MOS-project voldoende aan bod. Toch is ook hier de afweging van het aanbod ten opzichte van het leerplan niet gemaakt.
- Leerkrachten grijpen in voldoende mate de kansen aan om binnen de onderwijsleermethode de onderwijsdoelen voor het **domein techniek** te realiseren. Dat is ook zo voor het **domein maatschappij**.
- Met betrekking tot **de domeinen tijd en ruimte** is er voldoende aandacht voor de opbouw van de tijd- en ruimtekaders.
- De school heeft aandacht voor zowel **gezondheidseducatie als verkeerseducatie**. De verkeersweek is hiervoor exemplarisch. De school selecteert evenwel niet doelgericht in het aanbod van de methode waardoor een overaanbod niet uitgesloten is.
- De school heeft voldoende aandacht voor de **actualiteit** dichtbij en veraf.
- Leerkrachten kunnen in beperkte mate aangeven welke van de talrijke voorgestelde **onderwijs- en organisatievormen** in de onderwijsleermethode ze hanteren om leerlingen op een actieve en betrokken wijze hun wereld te laten verkennen. Er zijn enkele voorbeelden van goede praktijk, maar algemeen kan het actief leren sterker en doelgerichter uitgebouwd worden.
- De **tentoonstellingskasten en -materialen aan de schoolmuren** zijn kunstig aangebracht en zijn inspirerend om het schoolverleden te verkennen.
- De **digitale schoolborden** zijn in verschillende leerjaren een meerwaarde om werkelijkheidsgericht onderwijs te garanderen. ICT-toepassingen integreren in het onderwijs is in verschillende leergroepen een aandachtspunt.
- Het ruime en de natuurlijk ingerichte **schoolterrein en de schoolomgeving** bieden voldoende ontdek- en ervaringskansen.
- De **doorstroming van de kleuterafdeling naar de lagere afdeling** voor het kalendergebruik is gegarandeerd.
- Bij de **evaluatie** wordt vooral met toetsen naar feitenkennis gepeild. Vaardigheden, toepassingen, verwerkingsopdrachten, het leerproces en de interesses van leerlingen krijgen nauwelijks of geen plaats in de evaluatie. Breed evalueren zoals aangegeven in het leerplan is niet gerealiseerd. De evaluatie wordt niet gekoppeld aan leerplandoelen. De validiteit en de betrouwbaarheid van de evaluaties voldoen niet.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- Aan de **prioriteiten** die op schoolniveau vastgelegd worden, is er vaak nascholing gekoppeld. In de praktijk blijken deze nascholingen weinig **effectief** te zijn. Meestal worden er geen doelen vooropgesteld en zijn er weinig tot geen afspraken voor de **implementatie** ervan.
- Voor een aantal prioriteiten is het **draagvlak** bij het team niet groot.
- **Individuele nascholingen** dragen beperkt bij tot het realiseren van onderwijsdoelen.
- **Interne deskundigheid** wordt niet structureel aangewend. Dit gebeurt wel op informele wijze, maar er gaan kansen verloren om duurzaam van elkaar te leren.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Rapporteringspraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Motivering

- De praktijk van evaluatie en rapportering is in beperkte mate gestoeld op een samen gedragen **visie**. Het team is het er over eens dat wijzigingen zich opdringen, maar die gebeuren ad hoc.
- In de **kleuterafdeling** rapporteren de kleuteronderwijzeressen via individuele **oudercontacten**. Er zijn geen afspraken hoe de school ontwikkelingsgericht rapporteert over de ontwikkeling van de kleuters tijdens deze gesprekken.
- De **lagere afdeling** organiseert **oudercontacten** naar aanleiding van de uitreiking van de rapporten. Zo wil zij leerprestaties en beoordelingen verduidelijken aan de ouders.
- De lagere afdeling rapporteert enkele keren per schooljaar over de resultaten van **summatieve toetsen**. Voor de vermelde domeinen van **Nederlands, wiskunde, wereldoriëntatie en Frans** wordt een **cijferscore** gegeven. De cesuur en normering voor een aantal puntenscores zijn onduidelijk.
- Over **lichamelijke opvoeding** wordt doelgericht en per domein gerapporteerd.
- Er is een aanzet om over **muzische vorming** met een schriftelijke evaluatie te rapporteren. Deze is fragmentair en weinig doelgericht, waardoor ze niet valide is.
- **Sociale vaardigheden** krijgen ruime aandacht in een afzonderlijk rapport.
- Over de leergebiedoverschrijdende eindtermen **leren leren** en **ICT** wordt niet gerapporteerd.
- In het **eerste leerjaar** start de school met een doelenrapport. Daardoor is de rapportering er voor Nederlands en wiskunde aanvankelijk transparant. Op het einde van het schooljaar wordt overgeschakeld naar een puntenrapport.
- Zowel de klasleerkracht als de directeur schrijven een **stimulerende conclusie** op het rapport.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De directeur stelt zich op als een enthousiasmerende **leider**. Hij richt zich sterk op projecten met de nadruk op aspecten van muzische vorming, van sociale vaardigheden en van welbevinden van kinderen. Hij investeert permanent in de uitstraling van de school, wat rendoert in een groeiende schoolbevolking. De directeur ageert vanuit een groot vertrouwen in de kwaliteiten van zijn teamleden.
- De prioriteiten volgen elkaar snel op. De school neemt weinig de tijd om tot een samen gedragen **visie** te komen en daarop bouwend tot formele afspraken om vernieuwingen te implementeren. Onderwijskundige vernieuwingen hebben daardoor weinig diepgang. De effecten staan niet in verhouding tot de geleverde inspanningen van de teamleden. Door het gebrek aan coaching en opvolging komt het team niet tot gezamenlijk doelgericht handelen. Vooral in de kleuterafdeling leidt het ontbreken van een visie en van formele afspraken tot conflicten en tot stagnatie in de onderwijsontwikkeling. Dit bleek al uit de vorige doorlichting en de opvolging ervan.
- Het proces van **besluitvorming** is diffuus en de besluiten hebben niet altijd een groot draagvlak. Onderwijskundige vernieuwingen of acties worden nauwelijks ondersteund door werkgroepen. Die zijn vooral gericht op organisatorische aspecten van het schoolleven.
- De school heeft weinig oog voor de motor van vernieuwingsprocessen, namelijk interne **kwaliteitszorg**. De onderwijsinspectie wees de school er bij de vorige doorlichting al op dat zij dringend werk moest maken van een outputbeleid. Zo kan zij onder meer op basis van leerprestaties werken aan de kwaliteit van haar onderwijs. Tot op heden is op dat vlak nauwelijks vooruitgang geboekt. Ondertussen is een systematische interne kwaliteitszorg nochtans een decretale verplichting geworden (Kwaliteitsdecreet, 2009). Stelselmatig de kwaliteitscirkel doorlopen om prioriteiten voorop te stellen, acties te kiezen en uit te voeren, deze te evalueren en bij te sturen is de enige weg tot een duurzame kwaliteitsverbetering. Bij deze legt de onderwijsinspectie als externe evaluator een aantal prioriteiten vast. De school heeft nu de opdracht deze stelselmatig, op doordachte wijze en met oog voor effecten te realiseren.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- de doelenselectie voor Nederlands en wiskunde die in het eerste leerjaar aan de basis ligt van een transparante evaluatie en rapportering

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- de rapporteringspraktijk voor enkele periodes in het eerste leerjaar
- de doelgerichte rapportering over lichamelijke opvoeding

Wat betreft het algemeen beleid:

- het vertrouwen van de directie in de kwaliteiten van zijn teamleden

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- afspraken tussen eerste en tweede leerjaar voor de stroomlijning in de didactische opbouw en rekenmaterialen voor het onderwijs in wiskunde
- een brede en doelgerichte evaluatie voor wiskunde
- een doelgerichte, handelingsgerichte en planmatige hulpverlening op middellange termijn voor kinderen met leermoeilijkheden voor wiskunde

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- coaching en opvolging bij de implementatie van vernieuwingen
- rapportering op basis van een gezamenlijke visie op evaluatie

Wat betreft het algemeen beleid:

- op basis van visie een strategie bepalen om vernieuwingen te implementeren
- een cyclische en systematische kwaliteitszorg

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- het nastreven van de ontwikkelingsdoelen en het leerplan Nederlands in de kleuterafdeling
- het nastreven van de ontwikkelingsdoelen en het leerplan wiskundige initiatie in de kleuterafdeling
- het realiseren van de eindtermen en het leerplan wereldoriëntatie in de lagere afdeling

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

Kleuteronderwijs

omwille van onvoldoende nastreven van de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands wiskundige initiatie

Lager onderwijs

omwille van onvoldoende bereiken van de leergebiedgebonden eindtermen of nastreven van de attitudinale eindtermen voor wereldoriëntatie

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 april 2015** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig advies in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ann Brys

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: